

Є в Севастополі куточок, де вже багато років дарують людям радість спілкування чудові тварини – дельфіни і морські котики. Йдеться про дельфінарий в Артилерійській бухті. Його історія та історія міста тісно переплетені між собою. Проте життя Севастопольського дельфінарія останнім часом – це постійна боротьба за місце під сонцем, щоденна необхідність доводити своє право на існування. Редакція журналу Верховної Ради України «Віче» протягом кількох років проводила журналістське розслідування та інформувала читачів про розвиток подій щодо дельфінарія.

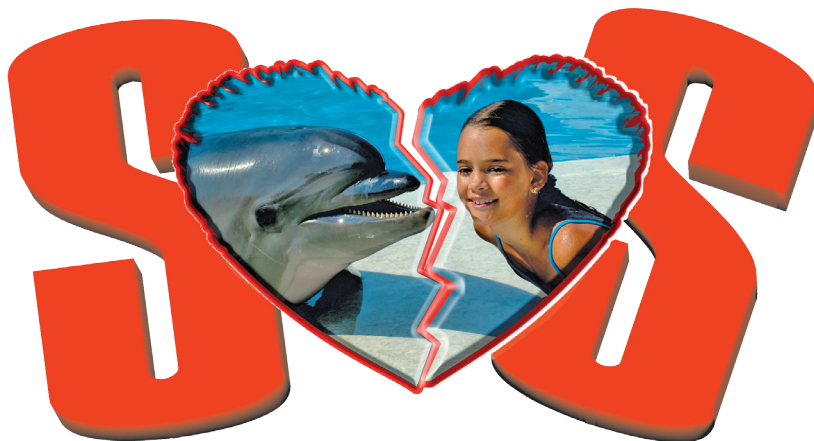
Лучія ПУЗИКОВА
(Крим)

У наших попередніх публікаціях ми виклали суть претензій працівників Севастопольського дельфінарія до колективу Одеського дельфінарія «Немо». На сайті останнього було розміщено недостовірну інформацію про історію виникнення «Немо». За версією одеситів, «у 2003 році компаніями «ТОВ «Нерум» і «Одеський дельфінарій» було прийняте рішення про організацію в Одесі стаціонарного цілорічного дельфінарія». До весни 2004-го було розроблено технічне завдання, проектну документацію, оформлено документи з усіх необхідних узгоджень. 2005 року на честь Міжнародного дня захисту дітей у сезонній Одеській міській дельфінарії урочисто відкрився.

Колектив Севастопольського дельфінарія в Артбухті дотримується власної версії подій, законність якої визнав Верховний Суд України: Одеський дельфінарій з'явився на світ завдяки творчому союзу одеситів і севастопольців. Однак одесити навіть після рішення ВСУ цього не визнають.

Саме Севастопольська біологічна станція на початку цієї спільної діяльності познайомила одеситів із специфікою роботи з морськими тваринами, правилами їх утримання, а також технологією очищення морської води, що не має аналогів в Україні. Окрім теорії, так би мовити, із Криму до Одеси привезли групу дельфінів і морських котиків, вихованих тренером Аллою Азовцевою, програму їхніх виступів, розроблену севастопольцями й офіційно зареєстровану ними у відповідних державних органах. А ще – кошти на будівництво Одеського дельфінарія. Усе це здійснювалося в рамках довгостро-

Севастопольський дельфінарій в Артбухті

Севастопольський дельфінарій в Артбухті

Сказали рейдерам категоричне «ні!»

кових угод між одеською й севастопольською сторонами. Згідно з цими угодами передбачалася взаємовигідна співпраця. Одеська сторона з радістю «прийняла» все перелічене й невдовзі про свої зобов'язання забула. Натомість, незважаючи на рішення Верховного Суду України, що висунув одеситам вимогу повернути чуже, севастопольці й досі нічого не отримали.

Безкарність породила наступне зло: чергову спробу одеситів запустити руку в чужу кишеню. Цього року в Севастопольського дельфінарія закінчувався термін оренди приміщення. Тож конкуренти з Південної Пальміри знову націлилися на нього, мабуть, вірячи в те, що наявність великих грошей у кишенях відіграє вирішальну роль у реалізації їхнього плану.

Звістка про захоплення дельфінарія рейдерами сколихнула Севастополь: на його захист стали громадські організації, навчальні заклади, біологи, екологи, мешканці міста, котрі розуміють важливість для нього цього об'єкта. Севастопольський дельфінарій визнано в Україні та за кордоном. Він вважається найкращим у країні серед підприємств свого профілю і є активним учасником науково-практичної програми Мінекології України «Дельфін» та проекту «Морекит» («Моніторинг і реабілітація китоподібних Чорного моря»). На базі дельфінарія діє рятувальна станція. Її співробітники готові будь-коли прийти на допомогу дельфінам, що потерпають від лиха. На базі закладу створено Лабораторію гідробіології Міжнародної академії інформації, зв'язку й управлін-

ня в природі та суспільстві (МАІЗУ). Він переміг на конкурсі ООН і тепер працює над програмою навчання дельфінів порятунку постраждалих від цунамі людей. Дельфінарій в Артбухті – ініціатор підписання першої в Україні угоди з порятунку диких тварин. За природоохоронну діяльність він удостоєний премії Генрі Форда, міжнародних нагород «Лаври слави» і «Білий орел». Колектив тісно співпрацює з лабораторією Брема, що дбає про збереження фауни Чорного моря. Також севастопольський осередок фауни – один із найактивніших членів Чорноморської ради з морських ссавців. Участь у міжнародних програмах, пропаганда екологічної культури, наукові розробки, діяльність із порятунку тварин – аж ніяк не повний перелік чинників, що підтверджують неможливість Севастополя обійтися без свого дельфінарія.

У ньому завжди панував дух моральності та дбайливого ставлення до навколишнього світу. Зароблені кошти справедливо розподілялися на утримання дельфінів, реалізацію наукових і соціальних програм, видання науково-популярної літератури. Утім, кожна зароблена копійка завжди спрямовувалася на поліпшення умов життя дельфінів. Люди, котрі все життя присвятили морським тваринам, не халтурять і тим паче не експлуатують своїх вихованців. Працівники дельфінарія – фанати своєї справи. І слава Богу, що такі ще не перевелися.

Усе, що тут є, створено завдяки щирій любові людей до дельфінів: захищені та ізольовані від моря басейни (для морських котиків,

для хворих дельфінів і дельфінів-породіль, для зимових занять тощо), криті трибуни, підсобні приміщення, майстерні, водолазна станція, сімнадцятистадійна система очищення морської води від можливого забруднення перед наповненням басейнів. Чорні лебеді, привезені торік у дельфінарій, вивели потомство. І це ще один доказ, що йдеться про тутешнє здорове середовище.

Нинішнього літа боротьба колективу Севастопольського дельфінарію за виживання була особливо запеклою. Рейдери, методично готуючись до захоплення цього підприємства, діяли за відомою схемою: бачу мету – не бачу перешкод. Через закінчення терміну оренди в Севастопольському дельфінарії їхній план став реальною загрозою колективі. На противагу своїм попередникам із 1990-х, які грубо підробляли документи та заволодівали чужим майном, нинішні загарбники «тактовно» заявили про намір інвестувати в розвиток Севастопольського дельфінарію та міста-героя загалом. Розрахунок був точний, і ця наживка не залишила байдужими деяких слуг народу, що дбають про поповнення міського бюджету. Лідер «Російського блоку» Геннадій Басов на засіданні президії міської ради виступив із пропозицією про проведення конкурсу на право оренди території, де розташований дельфінарій: «Є підстави оголосити конкурс, тому що є заявники, готові платити великі гроші. Але Фонд комунального майна просить, як я зрозумів із подачі адміністрації, продовжити договір оренди. Це пов'язано з тим, що місту гроші не потрібні або хтось має особисті інтереси».

Керівник прес-служби Севастопольського дельфінарію Рітта Козунова, виступаючи перед журналістами міста, попереджала про можливу майбутню загрозу:

– Дельфінарій не виграє тендера, якщо проти нього стоятимуть ба-

гаті підприємницькі структури. Щороку з добрих міркувань дельфінарій безкоштовно пропускає на свої вистави понад 10 тисяч людей. Якби він не надавав цієї можливості інвалідам, багатодітним родинам, сиротам, вихованцям Палацу дитинства і юнацтва, був би заможнішим. Якби не видавав науково-популярні книги, теж був би багатшим. Якби дельфінарій на кшталт одеського влаштував нічні шоу для товстосумів, то, можливо, був би конкурентоспроможним. Але мені здається, що не прибуток у цьому разі є головним. Можливо, влада подумає не лише про нього, а й про імідж міста. Наша мета – виховати покоління, яке питання екології ставило б вище за питання бізнесу.

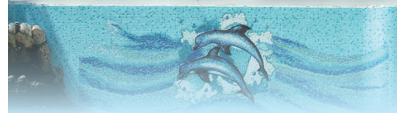
Тож ніхто наперед не знав, як поведеться влада. В результаті криза минула і для дельфінарію все завершилося добре. На розширеному засіданні орендної комісії Севастопольської міськради було прийнято рішення про продовження на три роки договору оренди майна колишньої водної станції «Нептун» із дельфінарієм в Артбухті.

На захист дельфінарію «як вітчизняного виробника» виступили представники держадміністрації. Перший заступник голови СМДА Сергій Савенков попросив депутатів не влаштувати з цієї ситуації політичного шоу. «Дельфінарій став візитівкою нашого міста, – зазначив він. – Це – колектив фанатів своєї справи, він працює гідно. Адміністрація вважає, що севастопольці повинні працювати у своєму місті. До нас з інших міст заходить багато людей, які хочуть просто монополізувати якісь галузі».

Добру звістку про подальшу можливість робити свою добру справу працівники дельфінарію сприйняли з великою радістю. Багато хто – із слезами на очах. Але всі усвідомлюють, що три роки минуть швидко.

Днями на підприємство зателефонувала людина, що побажала за-

ДЕЛЬФІНАРІЙ

Замість післямови

Те, що в Севастополі переміг здоровий глузд, – нехай маленьке, але досягнення.

У зв'язку з цим до редакції журналу «Віче» надійшов лист, у якому колектив Севастопольського дельфінарію висловлює подяку всім, хто став на захист підприємства й не дозволив рейдерам скористатися плодами чужої праці.

«Шановний колектив журналу Верховної Ради України «Віче»! Ми вдячні вам за підтримку, за ваше журналістське розслідування.

Завдяки вашому виданню, що протягом чотирьох років думкою і пером захищає інтереси Севастопольської біологічної станції, ми отримали право на продовження оренди на три роки. Ми кажемо «спасибі» громадським організаціям «Жіночі альтернативи», «Асоціація «Безпека життєдіяльності», «Асоціація сталого розвитку Севастополя «Аура», «Козачий заповіт», «Епрон-клуб», благодійному фонду соціально-трудової реабілітації інвалідів військових конфліктів «Брат», Українському товариству охорони птахів та багатьом іншим, хто переживав за нас і підтримував ідею збереження дельфінарію.

Дякуємо нашому мері Володимирі Яцубі, голові міської ради Юрію Дойникову, голові Фонду комунального майна Севастопольської міської ради Сергію Фролову, більшості депутатів, які віддали свої голоси за продовження оренди севастопольському дельфінарію. Здоров'я всім, фізичного й морального!

Ми всі боролися не лише за майбутнє дельфінарію, а й за майбутнє наших дітей та онуків».

лишитися інкогніто. Вона порадила нікому не розслаблятися, інакше... Це – відгомін тієї самої безкарності. Але ж хтось має зобов'язати відповідача виконати рішення Верховного Суду України, хтось повинен дати рейдерам по руках і змусити повернути чуже. І хтось, зрешті, має стежити за бездоганим виконанням законів.